

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/67/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317208546
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8317208546.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. X. U., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, dieťa rodičov: otca M. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. 6, N., právne zastúpeného JUDr. Ľubomírom Hudákom, advokátom, Mierová 87, Humenné, o návrhu matky X. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, N., právne zastúpenej JUDr. Martinou Čelkovou, advokátkou, Štefánikova 22, Humenné, o zvýšenie výživného, odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 8P/338/2017 - 135 zo dňa 12.09.2018, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I. v časti zvýšenia výživného na X. U. do 22.04.2019 a vo výroku III..

II. M e n í rozsudok vo výroku I. v časti zvýšenia výživného na X. U. za obdobie od 23.04.2019 do budúca tak, že je otec p o v i n n ý platiť výživné v sume 70,- eur mesačne k rukám Adriána, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

III. Dlžné výživné za obdobie od 05.09.2017 do 30.07.2019 vo výške 1.214,86 eur p o v o ľ u j e otcovi splácať po 20,- eur mesačne, ktoré bude platiť spolu s bežným výživným až do jeho úplného zaplatenia tak, že nezaplatením jednej splátky sa stáva zročným celý dlh.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom na začatie konania domáhala zvýšenia výživného na mal. Adriána zo strany otca zo sumy 25,38 eur mesačne na sumu 170,- eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 15C/51/2010-83 zo dňa 4.2.2011 vo výroku o výživnom tak, že zvyšuje výživné na maloletého X. U., nar. XX. apríla XXXX zo sumy 25,38 eur na sumu 80,- eur mesačne od 5.9.2017 ktoré je otec povinný platiť matke vždy do 15-stého dňa v mesiaci.

Dlžné výživné na obdobie od 5.9.2017 do 31.8.2018 vo výške 644,15 eur povoľuje otcovi splácať po 20,- eur mesačne, ktoré bude platiť spolu s bežným výživným až do jeho úplného zaplatenia tak, že nezaplatením jednej splátky sa stáva zročným celý dlh.

II. Konanie o zvýšenie výživného vo výške prevyšujúcej sumu 100,- eur z a s t a v u j e.

III. Návrh na zvýšenie výživného v rozsahu prevyšujúci sumu 80,- eur z a m i e t a.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 29 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona o rodine.

4. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že rodičia maloletého nie sú manželia a nežijú v spoločnej domácnosti. Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 15 C/51/2010 zo dňa 04.02.2011 bolo manželstvo rodičov rozvedené, mal. X. bol zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 25,38 eur mesačne s účinnosťou po právoplatnosti rozsudku. Matka pracovala ako opatrovateľka v Rakúsku s príjmom vo výške cca 700,- eur mesačne. Otec mal. detí bol nezamestnaný.

5. V súčasnosti sa príjmové pomery matky nezmenili, v Rakúsku poberá prídavky na mal. X. vo výške 200,- eur mesačne. Otec od 03.03.2015 prevádzkuje živnosť, a to výkon špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry a je trénerom plávania. Podľa potvrdenia Daňového úradu v Prešove zo dňa 22.09.2017 dosiahol v roku 2016 príjmy vo výške 1.822,40 eur ročne a uplatnil si výdavky vo výške 728,96 eur ročne.

6. Od poslednej úpravy výživného zo strany otca pre mal. X. uplynulo sedem rokov a pomery na strane maloletého sa za ten čas nepochybné zmenili. V čase poslednej úpravy výživného bol žiakom prvého stupňa základnej školy, v súčasnosti je študentom na strednej škole, čím sa zvýšili jeho výdavky na výživu, ošatenie, školské potreby, zdravotnú starostlivosť. V súvislosti s pribúdajúcim vekom vzrástli náklady aj na voľno-časové aktivity a mimoškolskú činnosť. Náklady na jeho výchovu a výživu stúpili aj s rastom cien tovarov, potravín a iných životných nákladov, ktoré je súd povinný pri posudzovaní zmeny pomerov zohľadniť.

7. Matka si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému plní nielen zabezpečením jeho materiálnych potrieb, poskytovaním ubytovania, ale aj jej výchovou a starostlivosťou o jeho celkový zdravý fyzický i duševný vývoj. Obaja rodičia sú povinní poskytovať deťom nielen výživu v užšom zmysle slova, ale aj pokryť náklady na všetky nevyhnutné životné potreby kultúrneho človeka. Aj otec maloletého je povinný podieľať sa na zvýšených výdavkoch maloletého syna. Je nepochybné, že ťarcha znášania nákladov na maloletého bola v posledných rokoch výlučne na matke, nakoľko suma 26,- eur , ktorú otec uhradza od podania tohto návrhu, nedosahuje ani výšku minimálneho výživného pre nezaopatrené dieťa a v žiadnom prípade nemôže a nemohla postačovať na úhradu nákladov dieťaťa, ktorého výdavky sú vzhľadom na jeho vek už porovnateľné s nákladmi ako u dospelého človeka. Je otcovou nielen zákonnou, ale aj morálnou povinnosťou podieľať sa na úhrade týchto výdavkov. Otec súdu doložil lekárske potvrdenie zo dňa 04.05.2018, z ktorého vyplýva, že trpí artrózou kolenného kĺbu, avšak tieto problémy má dlhodobo cca od roku 2003, takže za také dlhé obdobie mal dostatočný časový priestor riešiť svoju situáciu buď nájdením si primeranej práce, kde by dosahoval vyšší zárobok ako deklarovaných 150,- eur - 200,- eur mesačne alebo rekvalifikáciou či doplnením štúdia. V prípade, ak mu zdravotný stav neumožňuje pracovať, tak mohol požiadať o invalidný dôchodok. Otec má zákonnú vyživovaciu povinnosť k takmer dospelému synovi, ktorý študuje a zatiaľ nie je schopný živiť sa sám, preto nemôže k jeho výžive pristupovať pasívne. Na základe uvedených dôvodov súd na pojednávaní dňa 12.09.2018 zmenil rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 15C/51/2010 - 83 zo dňa 04.02.2011 vo výroku o výživnom tak, že zvýšil výživné zo strany otca pre mal. X. zo sumy 25,38 eur mesačne na sumu 80,- eur mesačne od 05.09.2017 a v prevyšujúcej časti návrh zamietol, nakoľko prihladol na to, že otec má ešte vyživovaciu povinnosť k O. U., a to vo výške 70,- eur mesačne. Nie je v jeho súčasných možnostiach a schopnostiach prispievať na výživu mal. X. vyššou sumou. Keďže matka netrvala na zvýšení výživného nad sumu 100,- eur mesačne, súd v tejto časti v súlade s § 29 Civilného mimosporového poriadku konanie zastavil.

8. Nedoplatok na zvýšenom výživnom za čas od 05.09.2017 do 31.08.2018 súd vyčíslil na sumu 644,15 eur. Vzhľadom na výšku zvýšeného výživného otec maloletého má zaplatiť za čas od 05.09.2017 do

30.09.2017 sumu 43,33 eur, za čas od 01.10.2017 do 31.08.2018 sumu 600,82 eur (54,62 eur x 11 mesiacov), ktorý mu súd povolil uhradiť v splátkach po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok.

III. Obsah odvolania matky

9. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka. Súdom stanovené výživné považuje za neprimerane nízke. Otec nevyvíja dostatočné úsilie za účelom nájdania si riadneho zamestnania, a to napriek tomu, že v okrese Humenné (a aj v príľahlých okresoch) je dostatok pracovných príležitostí (vyplýva napr. z internetových stránok), aby dosiahol príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy, a mohol si tak plniť svoju povinnosť voči svojim deťom. Lekárske správy z roku 2004 (ktoré otec doložil súdu) sú neaktuálne, a keďže novými nedisponuje, jeho tvrdenia sa nezakladajú na pravde. Je v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať lepší príjem. Otec však svoje schopnosti a možnosti nevyužíva v plnej miere, prenecháva všetku vyživovaciu povinnosť na matke maloletého. Otec uviedol, že údajne spĺňal podmienky pre priznanie invalidného dôchodku, avšak tento si neuplatnil vzhľadom na možnosť svojho zárobku a vykonávanie SZČO, kde nie je možný súbeh výkonu SZČO a aj poberanie invalidného dôchodku. Ani tieto tvrdenia otca sa však nezakladajú na pravde. V zmysle našej právnej úpravy je možný súbeh výkonu SZČO a poberania invalidného dôchodku, dokonca tento je výhodnejší, keďže invalidný dôchodca má v takom prípade nižšie odvody a iné s tým spojené výhody. Ak je pravdou, že otec spĺňal podmienky pre priznanie invalidného dôchodku, ako tvrdí, tak sa otec dobrovoľne vzdal možnosti mať lepší príjem. Otec uviedol, že jeho príjem je okolo 150 - 200 €, pričom po spočítaní všetkých jeho výdavkov sú tieto celkovo vo výške 370 €. Z uvedeného je zrejмый nepomer medzi výdavkami a príjmami, čo nás vedie k tomu, že otec buď zatajuje svoj reálny príjem, prípadne by si mal nájsť zamestnanie, aby dosiahol príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy. Od posledného rozhodovania súdu o výživnom už uplynulo 7 rokov a pomery na strane maloletého sa za ten čas nepochybne zmenili. Zvýšili sa výdavky na maloletého v súvislosti s jeho pribúdajúcim vekom, vzrástli náklady na školskú aj mimoškolskú činnosť. Podľa nášho názoru nespochybniteľnými výdavkami matky na maloletého sú výdavky na stravu a ošatenie. Na stravu pre maloletého matka mesačne minie aj 180,- eur. Po rozpočítaní tejto sumy na jednotlivé dni v mesiaci, denne matka minie na stravu pre maloletého sumu 6,- eur. Ďalším výdavkom je ošatenie. Maloletý je práve vo veku, keď neustále rastie a preto je nutné častejšie obmieňanie šatníka, čo je značne finančné náročné. Mesačne matka na oblečenie maloletého minie v priemere 50,- eur. Maloletý má aj zdravotné problémy, ktoré vyžadujú časté návštevy lekárov. Je sledovaný v gastroenterologickej ambulancii od roku 2016 a od roku 2013 nefrologickej ambulancii pre mikroskopickú hematúriu, čo je prejav choroby obličiek. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd zvýši vyživovaciu povinnosť na mal. X. zo strany otca na sumu 100,- eur.

10. Otec považoval odvolanie za účelové a nedôvodné. S mal. X. sa stretáva len niekedy, pretože maloletý má priateľku a hrá v skupine. Komunikuje s ním často prostredníctvom komunikačných prostriedkov a v prípade potreby mu poskytuje jednorazové finančné prostriedky. Maloletý chodí do školy pešo, nechodí na obedy do školskej jedálne, preto sú náklady na obed vo výške 20,- eur a cestovné vo výške 80,-eur, irelevantné. Nesúhlasil ani s výškou výdavkov na stravu a ošatenie. Z prevádzkovania živnosti dosahuje otec príjem vo výške 150-200,- eur, preto nie je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné v sume 100,- eur. Otec dokladoval súdi aktuálnu lekársku správu zo dňa 04.05.2018, preto neobstojí vyjadrenie matky v odvolaní, že nedisponujú novými lekárskejšími správaní a, že otcove tvrdenia sa nezakladajú na pravde. Otec v konaní preukázal svoj zdravotný stav a to, že sa kvôli zdravotnému stavu nemôže riadne zamestnať. Taktiež vyjadrenie matky ohľadne invalidného je účelové a nedôvodné, nakoľko otec na pojednávaní vysvetlil a preukázal aj to, že sa zaujímal o invalidný dôchodok, avšak nebol by mu priznaný, nakoľko nespĺňal zákonne podmienky jeho prisúdenia, a preto tvrdenie matky prostredníctvom právnej zástupkyne, že sa vzdal dobrovoľne výhodnejšieho zamestnania je absolútne irelevantné, nedôvodné a zavádzajúce s úmyslom privodiť lepšie rozhodnutie vo veci. Stanovené výživné vo výške 80,-eur je vzhľadom k schopnostiam a možnostiam otca a aj vzhľadom k tomu, že otec platí výživné na druhého syna vo výške 70,-eur dostatočné. Navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP, v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v §

62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné, sú však splnené podmienky na zmenu napadnutého rozsudku, prihládajúc na dosiahnutie plnoletosti X. U...

12. Zhrnúc skutočný stav veci zistený súdom prvej inštancie, od poslednej úpravy výživného ubehlo sedem rokov. Na strane maloletého došlo k objektívnemu nárastu životných nákladov na výživu, ošatenie, školské potreby či zdravotnú starostlivosť. V súvislosti s pribúdajúcim vekom vzrástli náklady aj na voľnočasové aktivity a mimoškolskú činnosť. Zohľadniť je potrebné aj nárast cien tovarov, potravín a iných životných nákladov. Matka si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému plní nielen zabezpečením jeho materiálnych potrieb, poskytovaním ubytovania, ale aj jej výchovou a starostlivosťou o celkový zdravý fyzický i duševný vývoj maloletého. Otec súdu doložil lekárske potvrdenie zo dňa 04.05.2018, z ktorého vyplýva, že trpí artrózou kolenného kĺbu, avšak tieto problémy má dlhodobo cca od roku 2003, takže za také dlhé obdobie mal dostatočný časový priestor riešiť svoju situáciu buď nájdením si primeranej práce, kde by dosahoval vyšší zárobok ako deklarovaných 150 - 200,- eur mesačne alebo rekvalifikáciou či doplnením štúdia. V prípade, ak mu zdravotný stav neumožňuje pracovať, tak mohol požiadať o invalidný dôchodok. Otec má vyživovaciu povinnosť aj k O. U., a to vo výške 70,- eur mesačne. Nie je preto v jeho súčasných možnostiach a schopnostiach prispievať na výživu mal. X. sumou vyššou ako 80,- eur.

13. Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd dopĺňa:

Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

14. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 CSP i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodutej). CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“).

15. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov.

16. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Samotná úvaha o tom, že doterajšie výživné je neprimerané. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

17. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti na mal. dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, pracovnými skúsenosťami, vzdelaním a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru (existenciou pracovných príležitostí), primeraných daným schopnostiam, resp. vlastnostiam rodičov.

18. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že od poslednej úpravy výživného ubehlo sedem rokov, čo na strane oprávneného predstavuje objektívny nárast životných

nákladov, ktorý odôvodňuje zvýšenie výživného. Je zrejmé, že doposiaľ určená suma 26,- eur nemôže postačovať na úhradu nákladov takmer dospelého človeka, preto je potrebné pristúpiť k zmene rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu čo do vyživovacej povinnosti otca. Otázna však naďalej ostáva výška výživného, ktorá by zodpovedala odôvodneným potrebám mal. dieťaťa a schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca.

19. K možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca je potrebné uviesť, že v čase poslednej úpravy výživného bol otec nezamestnaný. V naznačenom smere preto možno konštatovať, že na strane otca došlo k zmene pomerov, odzrkadľujúcej sa v náraste príjmov. V súčasnosti je živnostníkom, dosahujúcim príjem vo výške 150-200,- eur, so zdravotnými problémami, údajne znemožňujúcimi otcovi v dosahovaní vyššieho príjmu.

20. Podľa § 154 CMP, na konanie vo veciach výživného plnoletých osôb a iných obdobných nárokov je miestne príslušný všeobecný súd navrhovateľa.

21. Podľa § 155 CMP, konanie sa začína len na návrh.

22. Podľa § 157 CMP, účastníkmi konania vo veciach výživného plnoletých osôb sú navrhovateľ a osoba, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné.

23. V prejednávanej veci nemožno opomenúť skutočnosť, že X. U. v priebehu odvolacieho konania dosiahol plnoletosť. Keďže konanie o výživnom pre plnoleté osoby je návrhovým konaním, odvolací súd vyzval X. na vyjadrenie sa či trvá na podanom návrhu matky o zvýšenie výživného aj po dobu počnúc jeho plnoletosťou.

24. Podaním zo dňa 11.06.2019 X. súdu oznámil, že si uplatňuje nárok na výživné aj na dobu po dosiahnutí plnoletosti a to vo výške 70,- eur mesačne. Otec s návrhom X. súhlasil.

25. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd považoval súdom prvej inštancie určenú výšku výživného 80,- eur za dostatočnú pre uspokojenie odôvodnených potrieb vtedy ešte mal. X.. V konečnom dôsledku sám X. si je vedomý svojich nákladov. Po dosiahnutí plnoletosti súdu oznámil, že požaduje zvýšenie výživného na sumu 70,- eur, a teda odvolací súd konštatuje, že súdom prvej inštancie určená výška výživného požadovanú sumu presahuje a mala by objektívne zabezpečiť uspokojenie životných potrieb maloletého.

26. Odvolací súd sa zároveň stotožnil s konštatovaním o možnosti otca riešiť svoj dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav, príjem otca však podľa jeho deklarovania predstavuje 150-200,- eur, z ktorého otec plní ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči O. U.. Vzhľadom na uvedené, považoval odvolací súd sumu určeného výživného za primeranú príjmovým pomerom otca, bez možnosti jej zvýšenia v zmysle podaného návrhu matky.

27. Za daného stavu považoval odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. za vecne správne (§387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP). Reflektujúc však dosiahnutie plnoletosti Adriána a jeho návrh na zvýšenie výživného počnúc dňom plnoletosti, pristúpil odvolací súd k zmene napadnutého rozsudku v zmysle ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP spôsobom vyplývajúcim z výrokovej časti rozsudku.

28. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nezhliadol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).